

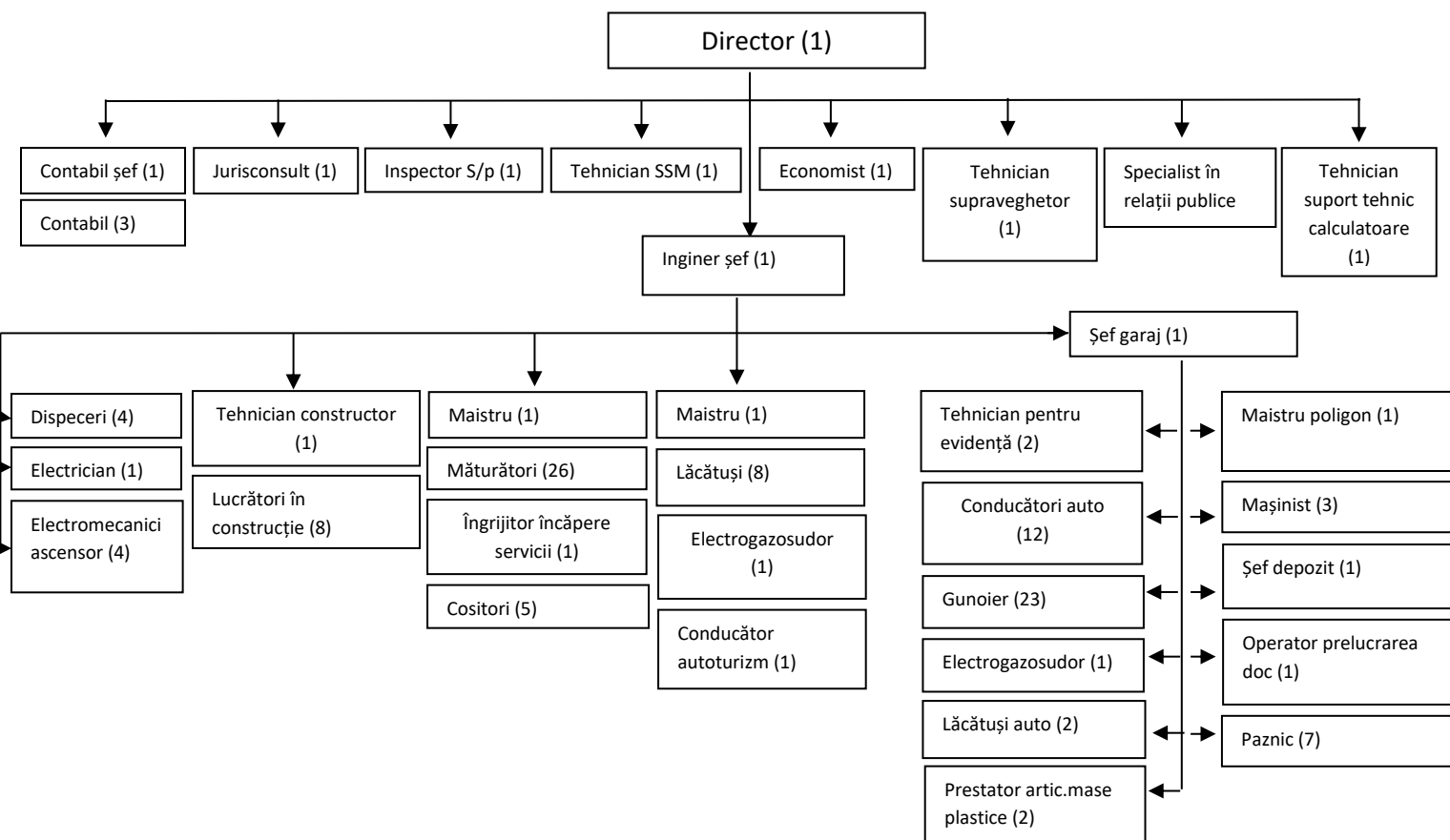
Raportul de activitate a întreprinderii Municipale Gospodăria Comunal Locativă din municipiul Cahul pentru anul 2023.

Administrația IMGCL Cahul în parcursul anului 2023 a depus efort deosebit atât la întreținerea în bună funcționare a tuturor serviciilor prestate de către întreprindere, cât și dezvoltarea acestora la un nivel mai înalt. Pe lângă acordarea serviciilor prestate, Gospodăria Comunală, cu sprijinul Consiliului și primăriei municipiului Cahul, cât și proiectul care a construit 10 platforme de tip închis, dezvoltând totodată colectarea selectivă a deșeurilor, astfel îmbunătățind managementul deșeurilor. Tot în cadrul proiectului administrația întreprinderii a venit cu propunerea de-a fi procurate instrumente necesare pentru construcția platformelor, care ulterior fiind folosite la acordarea serviciilor prestate, astfel întreprinderea a beneficiat de o dotare cu instrumente în sumă de 100000 lei și 187 de pubele pentru sectorul particular, acestea fiind procurate cu scopul încheierii contractelor noi în sectorul particular.

Întreprinderea Municipală Gospodăria Comunal Locativă Cahul a fost înregistrată în 2001 prin Decizia Consiliului orașenesc Cahul. Întreprinderea a fost fondată cu scopul administrării fondului locativ public și privat (activitate de gospodărire a locuințelor, având drept obiect administrarea, închirierea, arendarea, locațiunea, repararea și reabilitarea fondului locativ public și privat, inclusiv, alocarea investițiilor în acest domeniu). Activitățile întreprinderii țin de deservirea complexă a fondului locativ, anume: evacuarea, și depozitarea deșeurilor menajere solide de pe platforme de colectare și din camerele de acumulare a deșeurilor blocurilor locative și deșeurilor lichide din fântâni de acumulare, inclusiv salubritatea spațiilor comune; deservirea sistemelor ingineresti de alimentare cu apă, sistemelor de canalizare și evacuarea apelor uzate și pluviale din fondul locativ și întreținerea ascensoarelor, cu o experiență deținută în domeniu de 20 ani. Întreprinderea depune eforturi considerabile pentru efectuarea calitativă a lucrărilor cu costuri cât mai mici.

ÎM GCL Cahul deține Autorizația pentru emisia poluanților în atmosferă num. P-0988/2020, emisă în conformitate cu prevederile Legii nr. 1422/1997 privind protecția aerului atmosferic, eliberată în 12 octombrie 2020, termenul de valabilitate până la 12 octombrie 2025.

În prezent, întreprinderea dispune de o organigramă, corelată cu Statele de personal în vigoare și corespunde situației de-facto în ceea ce privește relațiile de subordonare a angajaților. Lista Statelor de personal se aprobă anual de către Director și de către Consiliul Administrativ al Întreprinderii, fiind coordonată cu Comitetul Sindical al Întreprinderii.

Regulamentul intern actualizat anual și aprobat de către director cu membrii sindical corespunde cadrului legal în domeniu. În cadrul întreprinderii este format comitetul sindical, iar în calitate de membri sunt 94 angajații ai întreprinderii municipale care beneficiază de facilități stabilite în contractul colectiv de muncă. Serviciul resurse umane din cadrul întreprinderii interacționează cu organul sindical pentru soluționarea problemelor. Conflicte colective de muncă în perioada 2022-2023 nu au fost înregistrate.

Sistemul informațional. Pentru activitățile curente de evidență și control la întreprindere se utilizează sistemul IC pentru contabilitate, iar pentru emiterea de chitanțe este utilizat un soft specializat pentru evidența facturilor adaptat necesităților contabilității. Alte sisteme informatice la întreprindere nu se utilizează.

Ce privește de regulile de securitate și sănătate a muncii. Salariații sunt supuși controlului medical obligatoriu la angajare și cel periodic. Personalul tehnic este asigurat cu materiale igienico-sanitare și echipamente individuale de protecție și de lucru necesare.

Actual în cadrul întreprinderii activează 115 de angajați, dintre care 4 prin cumul extern. Numărul total al unităților de personal pe întreprindere se menține aproape neschimbat pe parcursul perioadei 2018-2023.

Distribuirea angajaților pe sectoare, 2023

Sector	Femei	Bărbați	Total	Pondere (%)
Administrativ	13	6	19	18%
Curățire sanitară	0	45	45	37%
Deservire fond locativ	23	18	41	34%
Deservire tehnică și reparație a sistemelor interne de apeduct și canalizare	0	6	6	6%
Deservire tehnică ascensoare	0	4	4	4%
Sector	Femei	Bărbați	Total	Pondere (%)
		*	-	
total			115	100%

Organizarea activității la întreprindere este dictată de domeniile de activitate și momentan este distribuită pe următoarele sectoare: tehnic (96 angajați) și administrativ (19 salariați).

În perioada analizată 2023 au fost eliberați din funcție 134 de persoane. Cauzele încetării raporturilor de serviciu/contractelor individuale de muncă sunt bazate pe diverse motive ca:

- desfacerea contractului individual de muncă din proprie inițiativă (art. 85, al. (1) Codul Muncii) - 53%,
- expirarea termenului contractului individual de muncă pe durată determinată (art. 82, lit. 1) CM) - 12%
- concediere prin desfacerea contractului de muncă (absența fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive) (art. 86, alin. 1, lit. h) CM) - 19%
- rezultatul perioadei de probă este nesatisfăcător (art. 86, alin. (1) lit. a)) - 1%
- decesul angajatului (art. 82, lit. a)) - 1%.

În perioada de referință 14 persoane (8 femei) și-a realizat dreptul la pensie pentru limita de vârstă (art. 85, alin. (2)).

Cea mai mare pondere a noilor angajați a fost în anul 2023 și anul 2019 când au fost angajate 46 de persoane.

Evoluția fluctuației personalului 2020-2023

	Femei	Bărbați	Numărul de salariați demisionați	Număr total de salariați	Rata fluctuației de salariați ^r
2020	10	25	35	100	35%
2021	7	25	32	104	31%
2022	4	29	33	103	32%
2023	8	26	34	115	29,5%
Media			34	105	32%

În perioada analizată, rata medie a fluctuației este de 32% și depășește indicatorul de fluctuație critică (>25%). Astfel, rata fluctuației personalului a atins cote maxime în 2020 și a constituit 35%, fiind în descreștere. Fluctuația personalului prezintă o problemă majoră, legată de lipsa personalului pe piața forței de muncă din teritoriu și oferte de muncă mai avantajoase. Astfel, ponderea cea mai mare de persoane care pleacă este din sectorul curățire sanitară și deservirea fondului locativ. Aceasta este condiționat de faptul că salariul tarifar este mic, iar condițiile de muncă sunt nocive și grele.

Analiza repartizării salariaților după vârstă a arătat că ponderea majoritară este constituită de salariați din 2 grupe de vârstă - 46-60 ani (44%) și cu vârstă mai mare de 61 ani (35%, dintre care 25 angajați sunt persoane cu statut de pensionar). Aceste 2 grupe formează împreună 80% din numărul total de salariați. Numărul angajaților tineri (până la 35 ani) este nesemnificativ și constituie doar 6%. Tinerii nu sunt cointeresați în angajarea în cadrul întreprinderii, deoarece salariul și condițiile de muncă nu sunt atractive și competitive pe piața muncii.

În cadrul întreprinderii tehnician SSM este responsabil de securitatea și sănătatea în muncă, precum și cu protecția civilă. Tehnician de protecția muncii efectuează instruirii la angajare și instruirii periodice ale personalului, în conformitate cu cerințele legislative în vigoare. Programul de instruire este bine stabilit și înregistrat în registrul de protecția și securitatea muncii. Este aprobat Regulament privind modul de premiere unică a salariaților. Evidența orelor suplimentare de muncă și remunerarea lor se efectuează conform legislației în vigoare.

În cadrul întreprinderii, excepție sectorul administrativ, sunt stabilite 6 categorii de salarizare, aplicate salariaților cu achitare pe oră cu diferențiere pe domenii de activitate și complexitatea muncii. În 2023, salariu mediu pe întreprindere a constituit **8887,2**, salariul tarifar minim – 4000,00 lei. Pentru 80% din angajați din întreprindere salariul a fost cu cca 20-60% mai mic decât salariul mediu pe economie (9900lei). Astfel, salariile achitate nu sunt atractive și competitive pe piața muncii.

Numărul de beneficiari a serviciilor de evacuare a deșeurilor, 2023

	Localitatea	Case individuale	Apartamente în blocuri de locuințe	Instituții bugetare	Agenți economici	TOTAL
1.	mun. Cahul	4283	8247	24	620	13174

Ponderea cea mai mare a consumatorilor sunt persoanele fizice care însumează circa 95% din numărul total al consumatorilor. Cu toate acestea, persoanele juridice care constituie circa 4% din consumatori, generează aproximativ 55% din veniturile din vânzări în anul 2023 pe serviciul de evacuare a deșeurilor menajere solide.

Întreprinderea deține un **serviciu de dispecerat**, care este funcțional:

Luni-Duminică - orar **24/24**.

pagina web www.imgcl-cahul.md

Încheierea contractelor, atât cu persoanele fizice cât și cu cele juridice, contractele sunt semnate în mod individual. Contractele cu consumatori din blocurile multietajate acoperă 100% din beneficiari. **Prestarea serviciului de evacuare a deșeurilor.** Frecvența prestării serviciilor de evacuare a deșeurilor este următoarea:

- De la abonații din blocurile multietajate - în fiecare zi cu excepția zilei de duminică;
- De la abonații din sectorul particular (la sol) - odată pe săptămână;
- De la agenții economici și instituțiile publice - la solicitare.

Facturarea serviciilor prestate. Facturile sunt distribuite de operator cu forțele proprii, prin intermediul angajaților întreprinderii. Pe lângă costurile pentru serviciul de evacuare a deșeurilor, în facturi sunt incluse și costurile pentru serviciul de întreținere a ascensoarelor și de deservire a blocului locativ. Facturile pot fi achitate la:

- băncile comerciale (unde se reține un comision de 0,72% din suma achitată);
- casieria din incinta întreprinderii;
- terminalele electronice amplasate în oraș (comision 1%).
- Platforma guvernamentală Mpay
- Aplicații mobile MAIB
- Pe site-ul oficial www.imgcl-cahul.md

Pentru persoanele juridice sunt emise facturi fiscale prin e-factura lunar sau trimestrial în funcție de volumul de servicii prestat.

Evidența facturilor, atât pentru persoanele fizice cât și pentru persoanele juridice, se realizează prin intermediul programului 1C și unui soft specializat pentru evidența facturilor. Evidența datoriilor clienților este integrată într-un registru unic, iar întreprinderea are acces la informația actualizată, în orice moment.

IM GCL Cahul, responsabilă de prestarea serviciilor publice de întreținere a fondului locativ și a spațiilor publice, desfășoară următoarele activități:

- *Colectarea și transportarea deșeurilor menajere solide;*
- *Transportarea deșeurilor lichide din fântâni de acumulare;*
- *Administrarea depozitului de deșeuri;*
- *Curățenie în curțile blocurilor locative;*
- *Întreținerea spațiului locativ, ce presupune reparații curente și capitale a spațiilor comune din blocurile locative, a acoperișurilor, scărilor;*
- *Întreținerea subsolurilor (deservire tehnică și reparația sistemului de apeduct și canalizare);*
- *Deservirea ascensoarelor.*

Serviciile de colectare și transportul deșeurilor sunt prestate de către întreprindere în baza contractelor încheiate cu populația, instituțiile publice, agenții economici. Deasemenea întreprinderea este responsabilă de administrarea depozitului (gunoiștea) de acumulare și eliminare a deșeurilor prin depozitare, amplasat la distanță de 12 km de mun. Cahul. în cadrul întreprinderii de gestionarea deșeurilor este responsabil sectorul curățirea sanitară a Departamentului Tehnic.

Întreprinderea colectează deșeurile menajere de pe platforme distribuite în 3 UAT-uri deservite: (i) mun. Cahul (inclusiv s. Cotihana); (ii) s. Crihana Veche; și (iii) s. Roșu (sector Focșa). Conform datelor pentru anul 2023, întreprinderea are încheiate 16.492 contracte cu persoane fizice și 644 contracte cu persoane juridice.

Pentru colectarea deșeurilor sunt amenajate 39 platformele de colectare în preajma blocurilor locative unde sunt amplasate 209 de containere cu capacitatea de 1,1 m³. De asemenea sunt colectate deșeurile menajere solide de la 105 platforme unde sunt amplasate 352 de containere de la agenții economici, instituțiile de învățământ, instituțiile publice.

Pe fiecare platformă sunt amplasate de la 2- 4 până la 10-12 containere cu capacitatea de 1,1 m³ pentru deșeuri. Boxe/compartimente cu capacitatea de circa 1.1 m³ pentru materiale reciclabile (plastic, sticlă, carton). Platformele sunt distribuite în preajma blocurilor locative în mun. Cahul și în raza localităților deservite. Sectorul particular (case la sol) este dotat cu 2000 pubele de 240 l și 100 pubele de 120 litre.

Mijloacele de transport dotate pentru evacuarea deșeurilor municipale

Colectarea deșeurilor municipale se efectuează prin intermediul următoarelor mijloace de transport:

1. **MANTGM 26.290**, în funcțiune din 2015 donatie în cadrul proiectului „Imbunatatirea managmentului evacuării deșeurilor menajere solide între municipiurile Vaslui Cahul”
2. **NEXT-C41R13** cu numerele de matriculare **VXT 285** în funcțiune din luna aprilie a anului 2019 procurat din sursele financiare a întreprinderii
3. Trei autospeciale **Gaz 3309** în funcțiune din 2003, 2006 ,donație de la USAID
4. Doua autobasculante **Gaz 5314** în funcțiune din 1987,1988.

5. Autospeciala **GAZ 52** in funcțiune din 1988,utilizata pentru colectarea deșeurilor din camerele din zona blocurilor.
6. Autobasculanta **ZIL MMZ 4554** in funcțiune 1980 folosită în procesul de utilizare a deșeurilor la gunoiște
7. Autospeciala **GAZ 53** in funcțiune din 1991 utilizata la evacuarea deșeurilor lichide.
8. **NEXT-C41R13** cu numerele de matriculare IRT 814 procurat în luna martie 2020 din sursele financiare a întreprinderii
9. Autospeciala **MAZ 534025** cu numerele de matriculare ESC 816 avind o capacitate de 18m³.
10. Autospeciala **Renaut Midlum** din 2009 cu nr. 283,291 – 14 m³ – 2 autospeciale, din care una este reparată și funcționează, a doua în proces de reparație.
11. **Ford Cargo 1826** in funcțiune din 2011, donație in cadrul unui proiect finanțat de ADR Sud prin Fondul Ecologic, la momentul actual defectat, urmează evaluarea defecțiunilor.

Colectarea deșeurilor se face fie prin metoda aducerii deșeurilor municipale la un punct fix de colectare (platforma) la blocurile locative și de la fiecare casă în sectorul particular, deșeurile sunt preluate de mașinile speciale și transportate la depozitul de deșeuri. Frecvența de ridicare a deșeurilor depinde de ritmul de acumulare, de statutul beneficiarului.

Colectarea este organizată după grafic, după cum urmează:

- zilnic de la blocurile locative
- 1 dată pe săptămână de la casele individuale
- conform graficului sau la solicitare de la agenții economici
- la solicitare în cazul unităților de învățământ și al instituțiilor publice

Numărul de recipiente este insuficient, ce crește timpul de colectare, deoarece evacuarea deșeurilor trebuie realizata manual. Acest tip de colectare nu este doar costisitor, dar are și un impact negativ asupra mediului, cât și asupra sănătății și siguranței lucrătorilor întreprinderii.

Volumul deșeurilor evacuate variază în dependență de anotimp, fiind minim în perioada de iarnă, ridicat primăvara și mai mare toamna. Volumele de deșeuri cresc în sectoarele cu gospodarii individuale care stochează deșeuri vegetale (crengi, frunze, iarba). Volumele sunt cu aproximativ 30% mai mari în perioada de toamnă, comparativ cu volumul de deșeuri colectate și transportate iarna.

Deșeurile rezultate din construcții și demolări, pot fi evacuate în mod individual la gunoiște pentru un tarif de 291,10 lei/unitatea de transport inclusiv TVA sau prin intermediul ÎM GCL, la solicitare, în baza unui tarif, după cum urmează: 258,00 lei/m³ pentru persoanele fizice de la blocuri, 180 lei/m pentru persoanele fizice de la case particulare, 387,60 lei/m cu TVA pentru agenții economici.

În mun. Cahul este pusă în practică din anul 2022 colectarea selectiva pentru plastic (prin dotarea cu recipiente din plasă de metal a 23 de platforme amenajate), au fost procurate plase din metal, 20 bucăți, costul uneea fiind 5000 lei, în anul 2023 s-a pus un accent mai mare pe colectarea selectivă, dezvoltând în continuare și amenajând în 15 compartimente de la platforme, pentru colectarea plasticului, 5 platforme pentru colectarea cioburilor de sticlă, 2 platforme cu

compartimente pentru colectarea deșeurilor din carton și lemn. Cu presa ghidraulică se compactează plasticul și se vinde conform contractului încheiat cu compania SRL "ABS" la un preț de 6000 lei tona, pentru anul 2023 au fost compactate și comercializate aproximativ 10 000 tone de deșuri din plastic, în viitorul apropiat ne propunem să mărim volumele de colectare de 10 ori mai mult, prin construcția mai multor platforme cu colectare selectivă și mărirea volumului de presare cu ajutorul unui pres cu o capacitate de presare de 10 ori mai mare față de presa actuală, în general colectarea selectivă a deșeurilor și reciclarea acestora corespunde **principiilor economiei circulare**. Pe de o parte colectarea selectivă, reduce volumul de deșuri evacuat la groapa de gunoi, iar pe de altă parte materialele reciclate pot fi utilizate în producere, astfel fiind păstrate și utilizate în economie ori ce câte ori este posibil. Totodată întreprinderea poate obține venituri din comercializarea acestora. Colectarea selectivă a deșeurilor reprezintă o direcție importantă pentru dezvoltarea întreprinderii, dar dependentă în mare parte de implicarea și conștientizarea populației.

Terenul pentru depozitarea deșeurilor cu suprafața de 9,1 ha este la distanța de 12 km de mun. Cahul și a fost repartizat în anul 1998. Teritoriul nu este îngrădit, nu are dispozitive de cântărire a deșeurilor, nu este racordat la sistemul de energie electrică. Paza depozitului este asigurată de către 4 persoane, care permit accesul doar a mașinilor operatorului transporturilor, care au primit acceptul de depozitare. Spre depozitare sunt acceptate deșuri municipale, deșuri din construcții și demolări, deșuri animaliere, deșuri de la agenți economici. Totodată nu există un control strict al calității și cantității deșeurilor care sunt stocate. În depozitul de deșuri au fost constatate cantități mari de deșuri textile, ușor inflamabile, provenite de la agenții economici. Accesul către depozit este asigurat pe un drum tehnologic pietruit, dar foarte deteriorat cu o lungime de aproximativ 1.2 km. Drumul de acces spre depozit și în interiorul acestuia este dificil de practicat în condiții meteorologice nefavorabile, precum ploi sau ninsori.

Utilizarea deșeurilor menajere solide se efectuează cu folosirea unui buldozer T-170, un încărcător frontal "Honomag" 44C, ambele procurate din sursele întreprinderii.

Procedura utilizării deșeurilor menajere a fost modificată comparativ cu anii precedenți. În prezent, după acumularea stratului de până la 30 cm, deșeurile sunt acoperite cu un strat de 20-30 cm de sol, după ce este compactat. Aceasta metoda minimizează acumularea gazelor de la descompunerea deșeurilor. Datorită acestei metode este evitată aprinderea stratului depozitat, nu fumega, nu este poluat aerul, nu mai sunt plângeri de la locuitorii satelor Lebedenco, Pelinei. Însă această procedură solicită o exploatare mai intensă a tehnicii din dotare, în special a buldozerului.

La depozitul de deșuri, care are o capacitate de 800 mii m³, exploatat din anul 1998, până la 01.01.2024 au fost depozitate 725 180 m³ de deșuri, ce presupune valorificarea a 91% din capacitate. Volumul anual de deșuri depozitate este 37 - 38 mii m³, ce presupune epuizarea capacităților de stocare în următorii 2-3 ani.

În scopul asigurării funcționalității curente a întreprinderii sunt necesare investiții imediate pentru achiziția unei autospeciale, unui buldozer pentru lucrări la depozitul de deșuri. De asemenea sunt necesare investiții pentru îmbunătățirea spațiilor de deservire a tehnicii și echipamentelor. În scopul asigurării accesului transportului specializat către depozitul de deșuri

pe tot parcursul anului și în condiții meteorologice ne favorabile este necesară reparația unei porțiuni de drum de 1200 m.

Contul de profit si pierderi la capitolul evacuarea si utilizarea deșeurilor menajerie solide sunt prezentate in tabelul de mai jos:

n.	Indicii	Fact pe 12 luni a an. 2023	Cheltueli administrative	Cheltueli total cu administrative
1	venituri	10 451 206		10 451 206
2	cheltueli	9 561 016	1 578 774	11 139 790
4	Rezultat	890 190	1578774	-688 584

Asa dar supra cheltuelile la acordarea serviciilor evacuarea deșeurilor menajerie solide pentru anul 2023 constitue – 688584 lei comparativ cu anul 2022 – 137 902 lei. La acest indice a influentat mult majorarea salariului conform legii și neajustarea tarifelor la timp.

Cheltuelile la evacuarea si utiliarea deșeurilor 2023

Observăm, că în 2023 sau mărit cheltuelile la plata muncii, acest fapt se datoreaza că în 2023 s-a mărit salariul pentru angajați cu 50%, sau cu 259 777 lei ,cheltuielile la utilizarea deșeurilor la depozit, cauzele sunt scumpirea carburantiilor si marirea salariului.

Un factor important, care duce la cheltueli neplanificate privind evacuarea si utilizarea deșeurilor municipale sunt deșeuri din construcții, creangi alte deșeuri pe lingă platformele de colectare, care se avacuează gratuit in volum destul de ingrozitor, întreprinderea suportând celtuiei majore.

Tarifele aplicate de ÎMGCL Cahul sunt diferențiate pe categorii de utilizatori. Astfel principalele categorii de utilizatori sunt:

- persoanele fizice, ce locuiesc în case la sol
- apartamente în blocuri multietajate
- persoanele juridice
- agenții economici
- instituțiile publice.

Tarifele în vigoare pentru serviciile de evacuare a deșeurilor sunt aprobate de către consiliul municipal Cahul. Aceste tarife au următoarele valori:

Tarifele pentru serviciul de evacuare a deșeurilor, 2022

	Categorii de consumatori	Unitatea de măsură	de în comunitățile deservite	Periodicitatea
1	Persoanele fizice (PF):			
	- în case la sol	lei/persoană/lun	30,00	4 ori / lună

	- în apartamente în blocuri	lei/persoană/lun	23,00	Fiecare zi
2	Persoanele juridice (PJ):			
	- tarif pe m ³ cu TVA inclus	lei/m ³	387,60	La solicitare

Tarifele existente pentru prestarea serviciilor, nu corespund celtuielilor suportate de către întreprindere în acordarea acestor servicii, fapt ce nu permite dezvoltarea și extinderea serviciului de evacuare a deșeurilor.

Din punct de vedere comercial, întreprinderea asigură pe deplin condițiile necesare pentru toate procesele și activitățile de relaționare și interacțiune cu consumatorii. Calcularea și facturarea serviciilor pentru consumatorii casnici și persoanele juridice se face automatizat, prin intermediul unui soft contabil specializat. Se întreprind măsuri necesare pentru colectarea datoriilor restanțierilor. Întreprinderea deține lichidități suficiente pentru a-și onora datoriile atât pe termen lung cât și pe termen scurt, fapt demonstrate prin intermediul ratelor de lichiditate analizate. Solvabilitatea întreprinderii înregistrează valori supraunitare în creștere, fapt ce demonstrează că întreprinderea își poate achita datoriile din activele pe care le deține sau din capitalul propriu. Din punct de vedere a riscului de insolvență, operatorul se situează printre companiile în care nu există risc de faliment. Majoritatea indicatorilor analizați prezintă o situație favorabilă la întreprindere, ceea ce constituie un punct forte pentru aceasta.

II. Serviciile comunale:

1. Deservirea sistemelor de alimentare cu apă, sistemelor de canalizare și evacuarea apelor uzate și pluviale din fondul locativ.

Deservirea sistemelor de alimentare cu apă, sistemelor de canalizare și evacuarea apelor uzate și pluviale din fondul locativ se efectuează de către 6 lăcătuși, maistru, șofer, 4 dispeceri care 24/24 primesc chemări la soluționarea problemelor apărute în blocurile locative a municipiului Cahul, serviciul la dispoziție are automobil de marca **UAZ 39629**, echipat cu pompa, utilaj necesar pentru evacuarea apelor reziduale, din subsolurile blocurilor locative, generator necesar pentru alimentarea cu energie electrică a utilajului necesar pentru efectuarea lucrărilor în subsolul blocurilor locative, utilaj necesar pentru desfundarea sistemelor de canalizare.

În anul 2023 au avut loc 1667 de chemări la înlăturarea avariilor legate de sistemele de apeduct și canalizare în subsolurile blocurilor locative. În conformitate cu cererile parvenite de la locuitorii blocurilor locative din mun. Cahul, au fost efectuate lucrări de reparații curente și capitale a sistemelor ingeneresti de apeduct și canalizare cu materialele locatarilor la 23 blocuri locative.

- **Reparații curente și capitale a acoperișurilor , scârilor, ușilor în subsolurile blocurilor locative, stecliirea ferestrelor în scările blocurilor locative.**

Serviciul, reparații curente și capitale a acoperișurilor , scârilor, ușilor în subsoluri, stecliirea ferestrelor în scările blocurilor locative, se efectuează de către 7 muncitori și un tehnician de evidență. În anul 2023 practic toate solicitările locatarilor au fost îndeplinite. Sau efectuat reparații

cosmetice la 27 scări ale blocurilor locative, au fost reparate acoperișurile la 20 blocuri locative, cu substanțe bituminoase, cu suprafața totală de 3050 m², 12 - copertine.

- **Lucrări de salubritate în curțile blocurilor locative.**

Serviciul de salubritate se efectuează de către 25 matoratori, în 132 curți a blocurilor locative, în sezonul de vară se angajează 3-5 cositori, instruiți și antrenați pentru cosirea ierbii.

Așa dar pierderile la acordarea serviciilor comunale pentru anul 2023 constituie -272325 lei

Ma jos voi prezenta descifrarea cheltuelilor la acordarea serviciilor comunale în anul 2023 comparativ cu anul 2022 (lei):

Cheltuieli suportate la acordarea serviciilor comunale pentru anul 2022 și 2023

		2022	2023
1	uzura mijloacelor fixe	7278	5459
2	materiale	8808	35700
3	carburanți	82699	110998
4	piese de schimb	17118	30299
5	alimentație specială	15497	15944
6	uzura obiectelor de mică valoare	169307	78761
7	procurarea anvelopelor	-	-
8	uzura anvelopelor	600	953
9	procurarea acumulatorilor	-	-
10	uzura acumulatorilor și anvelopelor	36	1084
11	plata muncii	2777525	3888015
12	fondul social	666606	933124
13	cheltuieli administrative generale	608420	853726

III. Deservirea ascensoarelor blocurilor locative, reparații curente și capitale a mecanismelor.

Întreprinderea Municipală Gospodăria Comunal Locativa Cahul gestionează 45 de ascensoare

a blocurilor locative din municipiu, conform graficului se efectuează verificarea tehnică , la caz, se prelungește termenul de exploatare pentru 5 ani. Acest serviciu pentru locatari efectuează patru **electro-mecanici licenziati. Total venituri pentru anul 2023 la deservirea ascensoarelor constituie 910815 lei.**si cheltuelile constituie – **1128590 lei.** Mă voi opri mai amănunțit la descifrarea cheltuelilor la deservirea ascensoarelor in anul 2023 comparativ cu anul 2022 (lei):

Cheltuieli suportate la deservirea ascensoarelor pentru anul 2022 și 2023.

		2022	2023
1	amortizarea cabinei	4101	4101
2	materiale	2325	3264
3	carburanți	-	3629
4	piese de schimb	2197	4127
5	energia electrica	310928	342714
6	plata muncii	356995	448259
7	fondul social	85679	107582
8	cheltuieli general-administrative	122651	159677

După cum se observa pierderile la deservirea ascensoarelor in anul 2023 sunt 217775 lei comparativ cu anul 2022 - 107995 lei. La pierderi a influențat foarte mult costul la verificarea tehnică și expertiza ascensoarelor, care se efectuează în fiecare an și care s-a mărit la 2000 lei pentru un ascensor, în anul 2023. A influențat și mărirea salariilor angajaților în acest domeniu. Din cauza termenului depășit de exploatare, mentenanța acestora este din zi în zi tot mai greu efectuat și tot mai costisitor. Ascensoarele în blocurile locative municipiului Cahul sunt moral și fizic uzate, fiind necesar pentru viitor de executat un plan de înlocuire acestora . La momentul actual toate ascensoarele sunt în bună funcționare.

Conform analizei economico - financiare pentru anul 2023, s-a stabilit pierderi în sumă de 981646 lei (18348190-17366544). Aceste pierderi s-au format din -272325 lei - pierderi de la deservirea sectorului comunal - locativ, deservirea ascensoarelor sunt 217775 lei pierderi, 688584 lei- pierderi de la deservirea sectorului "curățirea sanitară", 64344 lei - venit din alte activități, cheltuieli de distribuție-42564 lei, venituri din locațiune-175258 lei

Salariizarea angajatiilor la întreprindere se efectuează după cum a fost menționat mai sus salariul tarifar minim -4000 - șoferilor, hamalilor, maturatorilor, tencuitorilor, dulgher, zugrav, invalitori cu materiale bituminoase, lăcătușilor. Și administrației întreprinderii se calculează din salariul tarifai minim – 3500.

3.1. Diagnostic economico-financiar

Patrimoniul întreprinderii la 31 decembrie 2023 a constituit 10935.9 mii MDL și a crescut comparativ cu anul 2022 cu 4451.4 mii MDL sau cu 68.6%.

În **structura activelor** pentru anul 2023, activele imobilizate dețin o pondere de 57%, iar activele circulante 43%. Valoarea mijloacelor fixe a crescut în perioada analizată cu 2400.3 mii MDL.

Activele circulante dețin o cotă de circa 43% din totalul activelor și sunt în valoare de 4546,3 mii MDL, dintre care cele mai mari ponderi le dețin: creanțele comerciale circa 57%, mijloacele bănești – 25%, iar obiectele de mică valoare și scurtă durată și materiale – 9%. Ponderi cuprinse între 9% le dețin: avansurile acordate curente și alte active circulante.

Structura pasivelor este dominată în principal de datoriile pe termen lung, care constituie 43% din totalul pasivelor. Capitalul propriu la sfârșitul anului reprezintă 42%. Datoriile pe termen scurt la sfârșitul anului 2023 reprezintă 15% din totalul pasivelor.

Datoriile curente au crescut esențial în perioada analizată cu 84,6 mii MDL și reprezintă suma de 1639,1 mii MDL la finele anului 2023. Această creștere s-a datorat în mare măsură influenței negative de creștere a datoriilor față de personal cu 121,4 mii lei. Datoriile privind asigurările sociale și medicale sau micșorat cu 3,8 mii MDL. Datoriile comerciale curente sau mărit cu 10,6 mii MDL. Avansuri primite curente sau marit cu 96.6 mii lei.

Tabelul 1: Evoluția bilanțului contabil 2022-2023, MDL

Bilanțul Contabil		2022	2023
ACTIV			
1	Active imobilizate		
	Imobilizări necorporale	114846	114846
	Imobilizări corporale în curs de execuție	0	2066849
	Terenuri	0	0
	Mijloace fixe	1807549	4207889
	Total active imobilizate	1922395	6389584
2	Active circulante		
	Materiale și obiecte de mică valoare și scurtă durată	86639	399386
	Mărfuri	0	0
	Creanțe comerciale curente	2400726	2599073
	Avansuri acordate pentru stocuri	162945	57938
	Creanțe ale bugetului	8918	185042
	Creanțe ale personalului	1043	510
	Alte creanțe curente	16380	16120
	Numerar în casierie și la conturi curente	1725831	1123500
	Alte active circulante	159565	164720
	Total active circulante	4562047	4546289
	Total active	6484442	10935873
PASIV			
3.	Capital propriu		
	Capital social și suplimentar	56636	56636

Bilanțul Contabil	2022	2023
Rezerve	195046	195046
Corecții ale rezultatelor anilor precedenți	0	0
Profit nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți	4678289	4678289
Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune		-371056
Alte elemente de capital propriu	0	0
Total capital propriu	4929971	4558915
4 Datorii pe termen lung		
Credite bancare pe termen lung	0	0
Total datorii pe termen lung	0	4737858
5 Datorii curente		
Împrumuturi pe termen scurt	0	0
Datorii comerciale	113768	124369
Avansuri primite curente	53508	150167
Datorii față de personal	689991	811427
Datorii privind asigurările sociale și medicale	329976	326173
Datorii față de buget	308717	202904
Datorii față de proprietari	0	0
Provizioane curente	0	0
Alte datorii curente	58511	24060
Total datorii curente	1554471	1639100
Total pasive	6484442	10935873

Gradul de îndatorare a întreprinderii (datoriile pe termen lung și datoriile curente raportate la activele companiei) înregistrează o valoare de 58%. Practica financiară susține că rata maximă a îndatorării ar trebui să fie cuprinsă între 0,50 – 0,60 sau 50 – 60%, optimul fiind de 0,56. O limita a îndatorării sub 0,50 arată o prudență ridicată în expunerea întreprinderii la riscuri și un apetit redus al expansiunii investiționale susținută de credite. Gradul redus de îndatorare denotă și dimensiunea rezervelor în apelarea împrumuturilor.

3.5.1. Rezultatele economico-financiare de activitate

În baza datelor din Raportul de Profit și Pierderi pentru anii 2022-2023, a fost efectuată analiza rezultatelor financiare a întreprinderii (tab. 4.)

Întreprinderea a înregistrat pierderi din activitatea operațională 981.6 mii MDL în anul 2023. Rezultatul financiar pentru anul 2023 a fost de 371.0 mii lei pierderi.

Tabelul 2: Evoluția raportului de profit și pierderi 2022-2023, MDL

Raportul de Profit și Pierderi	2022	2023	Devieri 2023 / 2022	
			Suma	(%)
Venituri din vânzări	13799169	17302201	3503032	25.4%
Costul vânzărilor	11384955	15713450	4328495	38.0%
Profit brut (pierdere brută)	2414214	1588751	-825463	-65.8%

Alte venituri din activitatea operațională	22141	64343	42202	290.6%
Cheltuieli de distribuție	13861	42564	28703	207.0%
Cheltuieli administrative	1820928	2592176	771248	42.3%
Alte cheltuieli din activitatea operațională	21		-21	0%
Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	601545	-981646	-1583191	-63.2%
Rezultatul din alte activități: profit (pierdere)	622423	610590	-11833	-1.9%
Profit (pierdere) până la impozitare	1223968	-371056	-1595024	-130.3%
Profit net (pierdere netă)	1027758	-371056	-1398814	-136.1%

3.5.2. Analiza fluxurilor financiare

Efectuând analiza fluxurilor de numerar, întreprinderea a depistat un flux de numerar negativ în perioada anului 2023. În anul 2023, fluxul net de numerar din activitatea operațională a crescut cu 248,4 mii MDL față de anul 2022. Tabelul de mai jos prezintă evoluția fluxului de numerar. Impactul negativ a acestuia, din analiza anului 2023, rezultă că veniturile încasate nu acoperă costurile operaționale la serviciile prestate.

Tabelul 3: Evoluția fluxului de numerar 2022-2023, MDL

Fluxuri de numerar din activitatea operațională	2022	2023
Încasări din vânzări	13683467	18278177
Plăți pentru stocuri și servicii procurate	3519631	4750990
Plăți către angajați și organe de asigurare socială și medicală	8443518	12589073
Dobânzi plătite	0	0
Plata impozitului pe venit		282128
Alte încasări	185516	75764
Alte plăți	1373665	2134081
Fluxul net de numerar din activitatea operațională	532169	-1402331
Încasări din vânzarea activelor imobilizate		0
Plăți aferente intrărilor de active imobilizate	0	0
Dobânzi încasate	0	0
Dividende încasate	0	0
Alte încasări (plăți)		
Fluxul net de numerar din activitatea de investiții		
Încasări sub formă de credite și împrumuturi	35000	
plăți aferente rambursării creditelor și împrumuturilor		
Dividende plătite	0	0

Fluxuri de numerar din activitatea operațională	2022	2023
Încasări din operațiuni de capital	0	0
Alte încasări (plăți)	0	800000
Fluxul net de numerar din activitatea financiară	35000	800000
Fluxul net de numerar total	882169	-602331
Diferențe de curs valutar favorabile (nefavorabile)	0	0
Sold de numerar la începutul perioadei de gestiune	843662	1725831
Sold de numerar la sfârșitul perioadei de gestiune	1725831	1123500

3.5.3. Creanțe și datorii

Analiza creanțelor. Creanțele comerciale, înregistrate de către întreprindere, în 2023 sau majorat cu 198.3 mii MDL sau cu 8.3% față de anul 2022. La data de 31.12.2023, soldul creanțelor comerciale constituie 2599.1 mii MDL. Structura creanțelor comerciale după termenul de apariție este reflectată în tabelul de mai jos.

Tabelul 4: Structura creanțelor

Categorie client	Soldul total al creanțelor la 31.12.2023	Termenul de plată încă nu a sosit	Creanțe până la 3 luni	Creanțe de la 3 luni până la 1 an	Creanțe de la 1 an până la 3 ani	Creanțe mai mult de 3 ani
Agenți Economici	584305	399681	129730	46827		8067
Consumatori casnici apartamente	1791662	790247	450354	383687	134267	33107
Consumatori casnici - case individuale	223106	139046	51139	19819	10072	3030
Total Creanțe	2599073	1328974	631223	450333	144339	44204
%	100%	51%	24%	17%	6%	2%

Ponderea cea mai mare în total creanțe o dețin ”creanțele a căror termen de plată încă nu a sosit” (<30 zile). Creanțele cu termen de până la o lună (30 de zile) sunt în mărime de 1329.0 mii MDL și reflectă o situație normală pentru întreprindere, deoarece serviciile se achită în luna următoare după ce sunt prestate. Creanțele cu termen de plată expirat sunt în valoare de 44,2 mii MDL și raportate la vânzări reprezintă circa 0,2%. Creanțele cu termen mai mare de un an constituie 144.3 mii MDL sau 0.8% din total vânzări.

Analiza datoriilor. Conform informației furnizate de întreprindere, la data de 31.12.2023, soldul datoriilor comerciale constituia 148.4 mii MDL. Tabelul următor prezintă structura datoriilor comerciale la data de 31.12.2023.

Tabelul 5: Structura datoriilor comerciale

	Soldul total al datoriilor comerciale la 31.12.2023	Termenul de plată încă nu a sosit	Datorii până la 3 luni	Datorii de la 3 luni până la 1 an	Datorii de la 1 an până la 3 ani	Datorii mai mult de 3 ani
Furnizori	148429	40208			108221	
%	100%	27%			73%	

3.5.4. Analiza indicatorilor de profitabilitate

Analiza indicatorilor de profitabilitate oferă informații despre eficiența cu care întreprinderea își utilizează resursele pentru a genera profit. Obținerea de profit pe termen lung este vitală atât pentru sustenabilitatea întreprinderii, cât și pentru beneficiile aduse acționarilor sau asociaților. În tabelul de mai jos sunt reflectați coeficienții obținuți și evoluția lor în urma calculării indicatorilor de profitabilitate.

 Tabelul 6. Indicatori de profitabilitate

#	Indicator	2022	2023
1	Marja profitului brut (MPB)	17.5%	9.2%
2	Marja profitului din activitatea operațională (MPAO)	4.3%	-5.7%
3	Marja profitului net (MPN)	7.4%	-2,1%
4	Rentabilitatea capitalului propriu (ROE)	20.8%	-8,1%
5	Rentabilitatea activelor totale (ROA)	15.8%	-3,4%

Marja Profitului Brut (MPB) este un indicator ce reflectă care parte din vânzări este transformată în profit, după ce costul serviciilor prestate a fost acoperit. Pentru indicatorul marjei profitului brut nu există un nivel optimal stabilit, acesta fiind dependent de mărimea altor cheltuieli operaționale ale întreprinderii. Scopul fiecărei întreprinderi este ca acest indicator să fie pozitiv. La întreprindere marja profitului brut este pozitivă, înregistrând valori între 17.5% și 9.2%.

Marja Profitului din Activitatea Operațională (MPAO) stabilește nivelul profitului (pierderilor) din activitatea operațională. În anul 2023, la întreprindere, marja profitului din activitatea operațională este negativă -5,7%, fiind în descreștere comparativ cu 2022 când aceasta constituia 4,3%.

Marja Profitului Net (marja netă din vânzări) se calculează în baza raportului dintre profitul net și veniturile rezultate din vânzări. Aceasta arată procentul rămas din orice unitate monetară rezultată din vânzări, după achitarea tuturor cheltuielilor. Marja netă din vânzări este un indicator-cheie a profitabilității. Cu cât marja netă din vânzări este mai mare cu atât profitul întreprinderii este mai mare. Ca și în cazul MPAO în anul 2023, la întreprindere, marja profitului net este negativă -2,1%, fiind în descreștere comparativ cu 2022 când aceasta constituia 7,4%.

Rentabilitatea Capitalului Propriu (ROE) este unul din cei mai importanți indicatori de măsurare a performanțelor unei întreprinderi. O rentabilitate mare a capitalului propriu înseamnă că o investiție a fost transferată într-un profit mai mare, iar acest lucru este cel mai important

pentru o activitate economică. În perioada analizată, rentabilitatea capitalului propriu înregistrează valori, cuprinse între 20,8% și -8,1%. Anii în care valorile sunt pozitive, denotă că întreprinderea obține profit în rezultatul investițiilor efectuate.

Rentabilitatea Activelor Totale (ROA) măsoară eficiența utilizării activelor, din punctul de vedere al profitului obținut.

3.5.5. Principalii indicatori economico-financiar

În urma analizei indicatorilor de eficiență financiară, efectuată în baza rapoartelor financiare prezentate de către întreprindere, în tabea 9 sunt prezentați principalii indicatori financiar ce reflectă eficiența financiară a operatorului pentru perioada 2022-2023.

Tabelul 7: Evoluția principalilor indicatori de eficiență financiară, MDL

Indicator	2022	2023
Active circulante (A)	4562047	4546289
Datorii curente (B)	1554471	1639100
Capital de lucru net (A-B)	3007576	2907189
Rata lichidității curente (A/B)	2,93	2,77
Numerar și alte elemente de numerar (A)	1725831	1123500
Datorii curente (B)	1554471	1639100
Rata de lichiditate imediată (A/B)	1,10	0,7
Soldul mediu al stocurilor (A)	86639	399386
Costul vânzărilor (B)	11384955	15713450
Viteza de rotație a stocurilor, zile (A/B)*365	2,8	9,3
Soldul mediu al creanțelor (A)	2400726	2599073
Venituri din vânzări (B)	13799169	17302201
Viteza de rotație a creanțelor, zile (A/B)*365	63,5	54,8
Soldul mediu al datoriilor (A)	113768	124369
Total achiziții de bunuri și servicii (B)	3519631	4750990
Viteza de rotație a datoriilor, zile (A/B)*365	11,8	9,6
Active totale (A)	6484442	10935873
Datorii totale (B)	1554471	1639100
Rata de îndatorare globală (B/A)	24,0%	15,0%
Active totale (A)	6484442	10935873
Datorii totale (B)	1554471	1639100
Rata solvabilității generale (A/B)	4,2	6,7

Capitalul de lucru reprezintă diferența dintre activele circulante ale unei companii și datoriile curente ale acesteia. Capitalul de lucru al întreprinderii este pozitiv în 2022-2023, ceea ce înseamnă că întreprinderea are resursele financiare necesare de a-și acoperi datoriile curente.

Rata lichidității curente măsoară performanța financiară a lichidității companiei. Rata lichidității curente a întreprinderii pentru perioada analizată 2022-2023 indică o valoare de peste 2, ceea ce denotă că întreprinderea își finanțează în mare parte datoriile curente prin activele circulante.

Rata lichidității imediate arată capacitatea companiei de a-și achita datoriile curente doar cu numerar și echivalente de numerar. La întreprindere, acest indicator în perioada 2022-2023 este în descreștere de la 1.1 la 0.7 ceea ce înseamnă că în 2023 întreprinderea nu dispune suficient de lichidități de numerar, care ar asigura în totalitate posibilitatea pentru a-și achita datoriile curente.

Rotația stocurilor indică de câte ori sunt vândute și înlocuite stocurile întreprinderii pe parcursul unui an, măsurând în acest fel eficiența cu care acestea sunt utilizate. O valoare mai mare a indicatorului înseamnă o eficiență mai mare, iar o valoare mai mică o eficiență mai scăzută și conservarea mijloacelor bănești lichide în stocuri. În perioada analizată, la întreprindere se observă o creștere a duratei de rotație a stocurilor de la 2.8 la 9.3 zile.

Rotația creanțelor determină cât de repede o companie își poate colecta creanțele de la clienți. Cu cât este mai mare viteza de rotație a creanțelor cu atât mai bine compania colectează creanțele. Și invers, cu cât este mai mică viteza de rotație a creanțelor cu atât mai ineficientă este gestionarea creanțelor sau solvabilitatea debitorilor este scăzută. *Durata de rotație a creanțelor* este cuprinsă între 63.5 – 54.8 zile, ceea ce depășește 30 de zile (număr optim de zile pentru rotația creanțelor). În același timp, se observă o micșorare a vitezei de rotație a creanțelor în dinamică de la 63,5 la 54,8 zile, fapt care indică o îmbunătățire a situației în ce privește colectarea creanțelor.

Rotația datoriilor evaluează cât de repede o companie se achită cu furnizorii. O rotație înaltă înseamnă că între achiziția bunurilor și serviciilor și plata acestora este o perioadă foarte scurtă de timp. Pe de altă parte, o rotație mai mică a datoriilor semnifică, de obicei, că întreprinderea plătește cu întârziere furnizorii. *Durata de rotație a datoriilor* sa micșorat de la 11,8 zile în 2022 la 9,6 zile în 2023. Plasarea acestui indicator până la pragul de 30 de zile (număr optim de zile pentru rotația datoriilor), reflectă un control suficient al datoriilor.

Gradul de îndatorare globală (datoriile pe termen lung și datoriile curente raportate la activele întreprinderii) este între 24,0% (2022) și 15% (2023). Practica financiară susține că rata maximă a îndatorării ar trebui să fie cuprinsă între 0,50 – 0,60 sau 50 – 60%, optimul fiind de 0,56. O limita a îndatorării sub 0,50 arată o prudență ridicată în expunerea întreprinderii la riscuri și un apetit redus al expansiunii investiționale susținută de credite. Gradul redus de îndatorare denotă și dimensiunea rezervelor în apelarea împrumuturilor.

Rata solvabilității generale reflectă gradul în care datoriile totale sunt acoperite de către activele totale ale întreprinderii. Dacă rata solvabilității generale este mai mică de 1, situația financiară a întreprinderii este dificilă. Rata solvabilității generale a întreprinderii este cuprinsă între 4,2 – 6,7 și reflectă că datoriile nu reprezintă o îngrijorare pentru situația financiară a întreprinderii.

În procesului de recuperare a datoriilor se întreprind următoarele măsuri:

- informarea consumatorilor privind consecințele de neachitare a serviciului;
- lucru individual cu debitori (apele telefonice);

- sistarea temporară a prestării serviciilor;
- expedierea înștiințărilor/somațiilor;
- aplicarea penalităților contractuale agenților economici;
- acțiuni în judecată;
- contractarea companiilor de colectare a datoriilor.

Pentru asigurarea procesului de recuperare a datoriilor, întreprinderea colaborează în continuare în baza contractului, cu companie de colectare a datoriilor ÎM „Incasso” SRL. Administrația ÎM GCLC apreciază colaborarea cu compania de colectare ca una de succes, pe parcursul anului 2023 fiind încasate 631,8 mii MDL de la consumatorii restanțieri. Comisionul perceput de compania de colectare este de 10% din suma colectată. În urma unei analize s-a stabilit că compania de colectare a datoriilor responsabilizează beneficiarii pentru viitor în achitarea serviciilor comunale la timp.